КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН СУДЬЯЛАР КОЛЛЕГИЯСЫНЫН АНЫКТАМАСЫ

жаран Рыспек Нурдинович Адиевдин кайрылуусун өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө

17-февраль 2015-жыл Бишкек шаары

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын төмөнкү курамы: Ч.О Осмонова, Ч.А.Айдарбекова, К.С. Сооронкулова, катчы М.Толобалдиевдин катышуусунда жаран Адиев Рыспек Нурдиновичтин кайрылуусун карап чыгып, төмөнкүлөрдү

тапты:

2015-жылдын 9-январында Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына (мындан ары – Конституциялык палата) жаран Р.Н. Адиев Кыргыз Республикасынын «Акционердик коом жөнүндө» Мыйзамынын 71-беренесинин 2-бөлүгүн , 72-беренесинин 2-бөлүгүн жана 73-беренесинин 1-бөлүгүн Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 12-беренесинин 2-бөлүгүнө карама-каршы келет деп таап берүүнү суранып кайрылган.

Өтүнүчтү тастыктоо иретинде Р.Н. Адиев төмөндөгүдөй жүйөлөрдү келтирген: ал «Кыргызайылкөмөк» ачык акционердик коомунун акционери жана 3,7% үлүшкө ээ, Кыргыз Республикасында жалпы менчиктештирүү башталгандан бери акционерлештирилген коомдун мүлкүнөн бүгүнкү күндө 30%ке жетпеген мүлкү калдыгы, ал эми калган кыймылдуу жана кыймылсыз мүлктү Узакбаев Э.У., өзүнүн жакындарына каттатып, коомдун Директорлор Кеңешинин чечимин чыгартуу менен көпчүлүк добуш менен чечип өзүнө ыйгарып алдыгын келтирген. Ал аталган коомдун 42,37% үлүшүнө ээ. Ушул сыяктуу жана башка келтирилбеген Э.Узакбаевдин толгон былыктуу иштери коомдун акционерлеринин укутарын бузууда. Э. Узакбаев акционерлердин укугун бузуп алардын менчигин мыйзамга каршы келген аракеттер менен өз менчигине айлантканын арызданууучу белгилеп кеткен.

Ошону менен бирге, арызданууучу Кыргыз Республикасынын «Акционердик коом жөнүндө» Мыйзамынын «Коом тарабынан ири бүтүмдөрдү жасоо» жөнүндөгү 73-беренесинин 1-бөлүгүндө «Бүтүм жасоо жөнүндө чечим кабыл алынган күнгө карата наркы коомдун активдеринин баланс наркынын 20дан 50гө чейинки пайызын түзгөн ири бүтүмдү жасоо тууралу чечим коомдун директорлор кеңеши тарабынан көпчүлүк добуш менен кабыл алынат. Коомдун уставында наркы коомдун активдеринин баланс наркынын 20 пайызынан аз болгон бүтүмдү жасоо тууралу директорлор кеңешинин чечим кабыл алуу мүмкүнчүлүгү каралышы мүмкүн» дегенге таянышып, коомдун жалпы акционерлерине тиешелүү мүлктү четинен «кертип», өз билгендерин жасап келишти, деп көрсөткөн.

Жаран Р.Н. Адиев, акционер колундагы акциясы менен акционердик коомдо катталган мүлктүн өз үлүшүн чегиминде менчик ээси экени анык жана буга чейин мыйзамсыз бөлүнүп кеткен коомдун кыймылдуу жана кыймылсыз мүлктөрүндө эркинен тышкары ээлик кылуу укугунан ажыратылган акционерлердин үлүшү кандай гана убакытын мөөнөтүнө карабастан сактала тургандыгы баш мыйзамда жазылгандыгын билдирген.

Мындан тышкары, аталган «Кыргызайылкөмөк» ачык акционердик коомунда Узакбаев Э.У. тарабынан акционерлердин укуктары бузулуп жаткандыгы Р.Н. Адиев өзүнүн жүйөлөрүнүн негиздемелери катары келтирет.

Судьялар коллегиясы Р.Н. Адиевдин кайрылуусун жана ага тиркелген материалдарды изилдеп чыгып, кайрылуу боюнча «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 28-беренесинин 2-бөлүгүнүн негизинде текшерүү жүргүзгөн судья Ч.О. Осмонованын маалыматын угуп, төмөнкүдөй тыянакка келди.

«Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 28-беренесинин талаптарына ылайык судьялар коллегиясы кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуу маселесин чечүүдө, баарынан мурда, кайрылуунун мазмуну жана тариздн мыйзамдын талаптарына ылайык келүүсүн аныктайт. Тактап айтканда, аталган конституциялык мыйзамдын 25-беренеси кайрылууга коюлуучу жалпы талаптарды бекитип, бул берененин 8-, 9-пункттарына ылайык кайрылууда конкреттүү, *конституциялык Мыйзамда көрсөтүлгөн кайрылууну кароо негиздери*; кайрылуучунун коюлган маселе боюнча көзкарашы жана аны Конституциянын ченемдерине шилтеме менен укуктук негиздемеси көрсөтүлүүгө тийиш. Бул, конституциялуулугун талашып жаткан ченем тууралуу кайрылуучунун шектери объективдүү негиздемелер менен чындалышы жана так айкындалышы керек экендикти билдирет.

Кайрылуучу Р.Н. Адиев конституциялуулугун талашып жаткан ченем

тууралуу так укуктук далилдерди келтирген эмес жана кайрылууда туудурган ченемдердин маңызы конкреттүү түрдө көрсөтүлгөн эмес.

Мындай жагдайларда, судьялар коллегиясы кайрылуучунун көз карашы укуктук негизделбеген деп эсептейт жана ушул жагдайдын негизинде талашып жаткан ченемде күмөндүүлүктүн пайда болуусу табылбайт. Ал эми, күмөндүүлүктүн пайда болуусу жогоруда аталган конституциялык мыйзамдын 24-беренесине ылайык, Конституциялык палатада каралуучу иштин себептери болуп эсептелет.

Демек, жаран Р.Н. Адиев тарабынан коюлган талаптар Конституциялык палатага караштуу эмес жана аны конституциялык сот өндүрүшү тартибинде кароого эч кандай негиз жок.

Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 5-беренесинин 3-бөлүгүнө ылайык мамлекет, анын органдары, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары жана алардын кызмат адамдары ушул Конституцияда жана мыйзамдарда аныкталган ыйгарым укуктардын алкагынан чыга алышпайт.

Ал эми, жаран Р.Н. Адиевдин кайрылуусунда келтирилген жагдайларды далилдөө жалпы юрисдикциялык соттордун ыйгарым укуктарына кирет.

«Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-береннсинин 3-бөлүгүнүн 1-пунктуна ылайык, эгерде кайрылуу мазмуну боюнча конституциялык Мыйзамдын талаптарына ылайык келбесе судьялар коллегиясы кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартат.

Жогорулардын негизинде, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамынын 24-беренесинин 2-бөлүгүн, 28-беренесинин 3-бөлүгүнүн 4-пунктун жана 5-бөлүгүн жетекчиликке алып, судьялар коллегиясы

аныктады:

1. Жаран Адиев Рыспек Нурдиновичтин кайрылуусун өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартылсын.

2. Кайрылуу жана ага тиркелген материалдар кайтарылып берилсин.

3. Аныктама Конституциялык палатага даттанылышы мумкун.

Судьялар коллегиясы: Ч.О. Осмонова

Ч.А. Айдарбекова

К.С. Сооронкулова

N 06-о